

ORMAN KADASTRO İŞLEMLERİNİN HUKUKSAL BOYUTU NASIL UYGULANIYOR, NASIL OLMALIDIR?

Kundakçı, A.,

Celal Bayar Üniversitesi, Gıda Mühendisliği Bölümü, Manisa

1. GİRİŞ

1937de yürürlüğe giren 3116 sayılı Orman Kanunu ile Türkiye’de ilk orman sınırlandırma işlerine başlanmıştır. Bu süreçte 1945’de yürürlüğe giren 4785 sayılı yasa ile özel ormanların devletleştirilmesine kadar yapılan orman tahdit ve kadastrolarında özel mülkiyete konu olan orman alanları orman sınırları dışında bırakılmıştır. 1945te yürürlüğe giren yasanın 2. Maddesindeki istisnalar dışında özel ormanlar 4785 sayılı yasanın kapsamında ise devletleştirilmiştir. Yasa ile orman kavramı genişletilmiştir.

Gerek 3116 sayılı yasada gerekse 1956da çıkarılan 6831 sayılı Orman Kanununda orman kadastrounun 10 yıl içinde bitirileceği yazılı ise de 1987 yılı sonuna gelindiğinde mevcut 20200 bin hektar orman alanının ancak %50ye yakınının kadastrou yapılabilmektedir (Gökçe D. 1992: Türkiye Ormancılık Politikası, sy 35). İçinde bulunduğumuz 2005 yılına gelindiğinde de orman kadastroları tamamlanmamış, yapılmış olan orman kadastrolarında özel mülk tarım toprakları konusu ve arazi kadastro işlemlerinin çoğunlukla dikkate alınmadığı ve işin hukuksal boyutuna yeterince dikkat edilmediği için orman-orman köylüsü ilişkilerinde barış sağlanamamıştır.

Bu durumun ekonomik, toplumsal, siyasal, gayrimeşru çıkarsal bir çok nedeni vardır. Konunun genişliği nedeniyle burada sadece yasal ve hak boyutunu, yargısal yönünü açıklayarak neler oluyor ortaya koyarak, orman-orman köylüsü ilişkisinin taraflara zarar vermeyecek boyuta nasıl ulaştırılabileceği yönündeki kişisel görüşümüz biraz biryerlere dokunularak ortaya konulacaktır. Gücenecek dostlara **“Şimdiden lütfen bizi bağışlayın. Artık kral çıplak demenin zamanı gelmiştir”** diyoruz.

2-ORMAN VE TARIM TOPRAKLARI İLİŞKİSİ

Şunu açık olarak ortaya koymak gerekir. Bugün Türkiye’de orman alanlarından açılarak tarım alanı haline getirilmiş yerler hemen hemen her köyde vardır. Ayrıca devlet 1939’da çıkardığı Zeytinciliğin Islahı ve Yabanilerinin Aşılattırılması Kanunu, Çiftçiyi Topraklandırma Kanunu gibi bir takım kanunlarla da o dönem büyük oranda tarıma dayalı olan ulusal ekonomiyi güçlendirmeye, ekili tarım alanlarını genişletmeye, köylünün ekonomik durumunu iyileştirmeye çalışmıştır. Yer yer makilik-delicelik alanlar tarıma açılmıştır. Bunlar doğrudur.

Köylünün öncesi orman olan ve sonradan tarım arazisi olan yerler için bir itirazı yoktur. Köylünün kadimden beri zilyesinde bulunan, hiçbir zaman orman olmamış, kıyı bölgelerimizde içinde 100-500 yaşlarında zeytin ağacı, İç Batı Anadolu ve Toroslarda yine birkaç asırlık ahlat armudu ağaçları bulunan, tapulamaya konu olmuş eski tarım topraklarının, yapılan yanlış orman sınırlama uygulamaları ile orman sınırları içine çekilmesine mülkiyet hakkının gaspedilmesine itirazı vardır. İtirazları bilerek veya bilmeyerek yapılmış olan bu yanlışlıktır. Yargının bu konudaki yaklaşımındır.

3-ORMAN KADASTROLARI

Bir çalışma bölgesinde 13.07.1945 tarihinde yayınlanarak yürürlüğe giren 4785 sayılı yasa ile değişik 3116 sayılı orman kanununun esas alınarak 1. Orman Tahdit ve Kadastrou yapılmış ve kesinleşmişse kural olarak bir yerin orman olup olmadığı kesinleşen bu tahdit haritasının uygulanması ile çözümlenir. Bu yapılan sınırlama işlemi tahditten sonra açılacak tüm davalarda kesin hüküm sonuçlarını doğuracaktır. Davadan önce kesinleşen orman tahdidi taşınmaz yönünden kesin delil teşkil edeceğinden mahkemelerin o yerin orman olup olmadığını araması gereksizdir. Anayasanın orman sınırlarında daraltma yapılamaz hükmü o birimde yapılmış olan 1945 sonrası ilk orman sınırlarına gönderme yapmaktadır.

Daha sonra 08.09.1956da yürürlüğe giren 6831 sayılı Orman Kanunu 1. Maddesinde orman tanımını yaparken, orman sayılmayacak yerleri açık olarak ve tek tek ortaya koymaktadır. 6831 Syılı Orman Kanununun 1. Maddesinin; **F Bendi:** Orman sınırları içinde veya bitişiğinde tapulu orman sınırları dışında ise her türlü tasarruf belgeleri ile özel mülkiyette bulunan ve tarım arazisi olarak kullanılan dağınık, ve yer yer küme veya sıra halindeki her nevi ağaç ve ağaçcıklarla kaplı yerler.

G Bendi: Orman sınırları dışında olup, yüzölçümü üç hektarı aşmayan sahipli arazideki (zilyet dahil) her nevi ağaç ve ağaçcıkla kaplı yerler

H Bendi: Orman sınırları içinde veya bitişiğinde tapulu, orman sınırları dışında ise her türlü tasarruf belgeleri ile özel mülkiyette bulunan ve muhtin hususiyetlerine göre yetişmiş veya yetiştirilecek olan fıstık çamlıkları ve palamut meşelikleri dahil olmak üzere her nevi meyveli ağaç ve ağaçcıklar

ORMAN KADASTRO İŞLEMLERİNİN HUKUKSAL BOYUTU NASIL UYGULANIYOR, NASIL OLMALIDIR?

İ Bendi: Sahipleri arazideki aşılı ve aşısız zeytinliklerle özel kanunu gereğince devlet ormanlarından tefrik edilmiş ve imar, ıslah ve temlik şartları yerine getirilmiş bulunan yabancı zeytinlikler ile 9.7.1956 tarih ve 6777 sayılı kanunda tasrih edilen yabancı ve aşılansız fıstıklık sakızlık ve harnupluklar

J Bendi: Funda ve makillerle örtülü orman ve toprak muhafaza karakteri taşımayan yerler, orman sayılmaz.” denilmektedir. Ancak orman sayılmıştır. Orman-orman köylüsü barışı bozulmuştur.

Yine orman kanununun 7. Maddesinde orman kadastro komisyonları Çevre ve Orman Bakanlığınca atanacak bir orman yüksek mühendisi başkanlığında bir orman yüksek mühendisi veya orman mühendisi veya bunların bulunmaması durumunda orman taknikeri bir zirrat yüksek mühendisi veya ziraat mühendisi veya bunların bulunmaması durumunda ziraat teknisyeni, mahalli ziraat odalarının bildirilecek bir temsilci ile muhtarlıkça bildirilecek bir temsilci olmak üzere bir başkan ve dört üyeden oluşur.” denilmekte ve burada harita kadastro mühendisinin adı geçmemektedir. Yapılan yanlışlıklar orman köylüsüne fatura edilmektedir.

6831 sayılı Orman Kanununun 2. Maddesi 4.7.1973’te yürürlüğe giren 1744 sayılı yasa ile değiştirilmiştir. Değişik 2. Maddeye göre:

15.10.1961 gününden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tam olarak kaybetmiş yerlerden

- Su ve toprak rejimine zarar vermeyen orman bütünlüğünü bozmayan, tarla, bağ, meyvelik, zeytinlik, fıstıklık gibi çeşitli tarım alanlarında veya hayvancılıkta kullanılmasında yarar bulunan yerler ile otlak, kışlak ve yaylak haline gelmiş yerler orman sınırları dışına çıkarılır.
- Evvelce sınırlaması yapılmış ve fakat yukarıdaki fıkra hükümlerine uymadığı orman bakanlığınca veya vaki müracaatları üzerine anlaşılan sınırlamaların (aplikasyon) düzeltilmesi, bu kanun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç 10 yıl içinde orman kadastro komisyonlarınca yapılır. Bu düzeltme sonucu orman sınırları dışına çıkarılacak yer, sınırlaması itirazsız kesinleşmiş tapulu arazi ise mülkiyeti tekrar tapu sahiplerine intikal eder. Yeniden yapılacak orman kadastralarında da bu madde hükümlü uygulanır.

Madde irdelendiğinde 15.10.1961 tarihinden önce orman niteliğini kaybetmiş ve tarım alanı olmuş olan ve 4785 sayılı yasa uygulamasında orman tahdit sınırları içinde kalan yerleri kapsamaktadır. Ancak bu madde hükmüne göre, 4785 sayılı yasa ile belirlenen eski orman sınırlarının aplikasyonunun ardından sınır içinde kalan ve orman niteliğini kaybetmiş yerlerin orman sınırları dışına çıkartılması gerekmektedir.

Buna karşın, harita kadastro mühendislerine yer verilmeksizin oluşturulan yeni orman kadastro komisyonları eski orman tahdit haritalarını ve tahdit zabıt defterindeki semt sınır (rasat) noktalarını, bu noktalara ait açılı ve aralarındaki mesafeleri araziye uygulamakta yetersiz kalmışlardır. Bu edenle o sıradaki fiili duruma göre nerede bir orman ağacı görmüşler, o yerin geçmişte orman olduğu ön yargısı ile eski memleket haritalarına hava fotoğraflarına yerel bilirkişilerin beyanlarına da itibar etmeksizin aplikasyon ve 2. Madde uygulamaları yapmışlardır. Köylünün tapulu tapusuz kadim tarım arazilerine de bu arada **tapuları geçersizdir** diyerek işlem tesis etmişlerdir. Bu işlemlerle bir köyün toplam tapulu arazisinin %35-40ını bulan miktarını hatalı uygulama ile orman adına gaspetmişlerdir.

Harita incelemeyi bilmeyen, okuduğunu anlamayan, anladığını anlatamayan eğitimden yeterince nasiplendirilmemiş 1970lerin orman köylüsü süresinde itiraz etmediği için hak kaybına uğratılmıştır.

Anayasa ve kanunlarımızda mülkiyet hakkı mutlak haklardan olması nedeniyle yok sayılamaz. Anayasaya göre mülkiyet hakkı; hileli işlemle yok edilemez, yok sayılamaz. Ancak kamu yararı amacıyla kanunla kamulaştırılarak sınırlandırılabilir.

Buna karşın uygulamada Anayasa hükmü göz ardı edilmiş, evveliyatı incelenmeksizin öncesi orman olan bir yere ait tapu hükümsüzdür kuralı hemen hemen her yerde orman köylüsünün mülkiyet hakkının gaspedilmesinde hukuki zemin oluşturmak için kullanılmıştır.

Aynı yanlışlıklar daha sonra çıkarılan 2896,3302 sayılı yasalarla değişik orman kanununun 2. Maddesi uyarınca yapılan 1. Orman kadastrosu ve aplikasyonlarında ve 2/B maddesi işlemlerinde de sürdürülmüştür. Kadastro komisyonları yetersizliklerini orman köylüsüne fatura ederek işlemlerini tamamlamışlar veya bir çalışma alanında ağırlandıkça yöre halkı kusur göstermişse yer yer bedelini ağır ödemişlerdir.

4-Kadastro İşlemlerinin Yargısal Boyutu

6831 sayılı orman kanunun 11. Maddesi “Orman kadastro komisyonlarınca düzenlenen tutanakların askı suretiyle ilanı, ilgililere şahsen tebliğ hükmündedir. Tutanak harita ve kararlara karşı askı tarihinden itibaren altı ay içinde kadastro mahkemelerine kadastro mahkemesi olmayan yerlerde kadastro davalarına bakmakla görevli mahkemeye müracaatla sınırlamaya ve 2. Maddeye göre orman sınırları dışına çıkarma işlemlerine itiraz edilebilir. Bu müddet içinde itiraz olmaz ise komisyon kararları kesinleşir. Bu süre hak düşürücü süredir. Ancak tapulu gayrimenkullerde tapu sahiplerinin on yıllık süre içinde dava açma hakları mahfuzdur” demektedir.

Bu yasa hükmüne dayanarak açılan davalarda orman köylüsünün yaşadıklarını bilirkişi orman mühendislerinin (muteber bilirkişidir, diğer mesleklerin bilirkişilerine mahkemelerce itibar edilmez) kastı aşan raporlarını ve sonuçlarını savcılığa suç duyurusunda bulunanların tanık olduğu olguları ortaya koymadan önce iki sayın kadastro mahkemesi hakiminin söylediklerini aktarmayı sayın yargı mensuplarının orman köylüsü-orman anlaşmazlıklarına bakış açılarını ve soyut çevresi anlayışı ile nasıl koşullandıklarını açıklamayı, her konum ve koşulda hakkın ve gerçeğin yanında olmak için bilim yemini etmiş bir kişi olarak sonuçlarına katlanmayı göze alarak aktarıyorum.

1. Olay İzmir Kemalpaşa ilçesinde geçer. Tartışmalı tarla Yukarı Kızılca beldesindedir. Ege Üniversitesinden öğretim üyeleri A.U., E.K. ve A.G.E. ve bir Asliye Hukuk Mahkemesi Hakimi ile konuşmaktadırlar. Sayın hakim: **“Bakin hocalar, bazı davalar vardır. Sonucu önceden belli davalardır. İşte bu dava o türdendir. Devlet borçlu, hazineye para kalmadı. Orman köylüsüne bu bedel biçildi. Orman köylüsü bu bedeli ödeyecek”** (1997-1999’larda) demiştir.
2. Olay Aralık 2004’te İzmir Adliye Sarayında bir Sulh Hukuk Hakiminin odasında geçer: Sulh Hukuk Hakimi H.G. eski kadastro hakimi M.B. yanında adı Z. olan bir başka kişi, öğretim üyesi ben ve emekli öğretim üyesi dostum S.O. bir araya gelmiştir. Tanışma sonrası söz orman kadastro işlemleri ve yargı boyutuna dönünce Emekli Kadastro Mahkemesi Hakimi M.B. **“Ben Akif Hocayı tanıyorum. Siz kırıklar köyünde haklı idiniz. Ancak bizim (hakimlerin) öyle karar vermemiz gerekiyordu, öyle karar verdik”** demiştir. Bunun üzerine sayın hakim siz hakkın yanında olmak ve hakkı tesis etmek üzere görev üstlenmiş şahsiyetsiniz, anlayamadım dediğimde, M.B. biz böyle karar vermezsek (köylü aleyhine) Türkiyede orman kalmaz dediler.

Şimdi soruyorum: Sayın hakimin demokratik ve sosyal hukuk devleti olan Türkiye’de var oluş nedeni ile yukarıdaki iki örnek örtüşüyor mu?

Ormanı korumak ve kollamak ona uzanan çıkarıcı ve hain elleri etkisiz hale getirmek görevi ve sorumluluğu hakimin değil ormancındır. Hakim hakkı tesis ve iade edendir. Ormana haksız el atan ve zarar verene yasanın öngördüğü yaptırım hükmünü verendir. Bu ülkede hakimlik mesleği ormanın koruyucusu olmaya soyunursa orman mühendisi mesleğine sahip kişiler ve kadastrocu olmayan ziraat mühendisi ise tarımcı olmanın ötesindeki ilerle uğraşırsa asli görevini ikinci plana atıp başka şeylere öncelik verirse herşey birbirine karışır. Karışmıştır. Bugün içinden çıkılmaz hale gelmiştir. Bu ulusun milyar dolarlarca parası yanlış orman kadastroları için harcanmış, emekler ve yıllar boşa gitmiştir.

İzmir Orman Bölge Müdürünün geçenlerde söylediği gibi, bugüne kadar orman kadastrosu hiç yapılmamış olsaydı, bugün başlansa idi, bu iş hiç pürüzsüz kolayca halledilirdi. Bir yerde yapılan 1., 2. ve diğer orman kadastroları verilerinin birbiri ile örtüşen yanı çok az ve anlaşılmaz. Bu gibi yanlışlıklar Türkiye’nin her tarafında var ama İzmir-Kırıklar Köyü şanslı zira her köyde bir Akif Hoca yok.

Sonrasının takdirini kamuoyuna bırakıyorum.

4.1 Kadastro Mahkemeleri

Orman kadastro uygulaması ve 2/B işlemlerine karşı hak arama birinci aşama mülk sahiplerince sınırlamaya itiraz davası açmaktır. Tutanakların askı suretiyle ilan tarihinden 6 ay içinde dava açmaları gereklidir. 2/B işlemine itiraz gerçek kişilere hukuken kapalıdır.

4785 sayılı yasanın ilanından sonra yapılan 1. Orman kadastro ve tahdidinde orman dışında ve kadim tarım alanı olan yerlerin daha sonra yapılan uygulama, 2. Madde ve değişik 2/B madde işlemleri ile orman sınırı içindeymiş gibi gösterilerek mülkiyet hakkının çiğnenmesi karşısında orman köylüsü haklı olarak hak arama yoluna gitmiştir. Gitmiştir ama kadastro ve hukuk mahkemelerinde neler yaşanmıştır. Eski orman kadastrocusu emekli orman mühendislerinin muteber bilirkişi sayıldığı, ziraatçı kadastrocu ve köy bilirkişilerinin görüş ve düşüncelerinin yargıda dikkate alınmadığına tanık olunmaktadır. Çünkü karar böyledir. Saygımız vardır.

Davalı orman idaresi mahkeme hakiminin talep ettiği belgeleri sunarken ve dava dilekçesini yanıtlarken sunduğu belgeleri çoğunlukla numaralamaz, her numaradaki belgenin neyi ifade ettiğini, harita ve krokilerin hangi döneme veya kadastroya ait olduğunu yazmaz. Yazdığı tek şey **Eki: Bir takım belge** sözcüğünden ibarettir. Genellikle 4785 sayılı kanun uyarınca 1945 sonrası yapılan ve hukuken değişmezliği kabul edilen 1. Orman kadastrosu uygulama belgelerini vermezler. Bunun yerine 1744 veya sonraki kanunlarla değişik 2. Orman kadastrosu harita ve tutanakları ile dosyanın tamamlanmasını sağlarlar. 1. Orman Kadastrosu sınır hatlarını bunların üzerinden uygulatırlar. Hakim itirazlara, 1. Orman kadastrosunu karşılayan gizli memleket haritası ile eski hava fotoğrafını getirtme taleplerine çoğunlukla kayıtsız kalır veya izmir örneğinde olduğu gibi 6 kez duruşma arz kararı ile orman idaresinden talep eder. Ancak getirtmez. Yaptırım gücü yoktur veya kullanmaz sonra eksik belge ile dosyayı tamam sayar ve keşif kararı verir. Oysa ormankadastrosu yapılan bir yerde daha önce kadastro işlemleri yapılmışsa tüm kadastro

ORMAN KADASTRO İŞLEMLERİNİN HUKUKSAL BOYUTU NASIL UYGULANIYOR, NASIL OLMALIDIR?

haritalarının taşınması ilgilendiren bölümü ile tapu kayıt örneği tapunun ilk tesisindeki tüm geldileri ve krokileri tapu kadastro müdürlüklerinden istenir. Çünkü yüce yargıtay uyumsuzluklarda bir taşınmazın tarım veya orman olduğunu keşif günündeki olgu ve bulgulara göre değil resmi belgelerle ve öncesi itibarıyla saptanacağını değişik kararlarıyla vurgulamaktadır.

Esas sorun dosyanın tamamlanması sonrası keşif sırasında ve sonrasında raporların verilmesi ile yanıtlarından sonra ortaya çıkmaktadır. Hakim 4 bilirkişi tayin eder, bir orman mühendisi, bir kadastro teknisyeni, bir ziraat mühendisi, bir de köy bilirkişisi. Ancak olaya orman olup olmama açısından bakıldığından muteber bilirkişi orman mühendisidir. Yargıtay kararı bu yöndedir. Tartışmalı yer fiili olarak tarım arazisi olmasına karşın diğer bilirkişilerin görüşlerine itibar edilmez. Orman mühendisi ise geçmişte orman kadastro komisyonlarında çalışmış emekli orman mühendisidir. Çoğunlukla mesleki şöven duygular öne çıkmakta ve yanlışlar gizlenmeye çalışılmaktadır. Ziraat mühendisleri uyumsuzluklarda uzman kabul edilmemektedir.

4.1.1 Keşif ve Bilirkişi İncelemesi

Keşif ve bilirkişi incelemesinin uygulamada nasıl yapıldığını ve eksiklerini örneklemekten önce nasıl yapılacağını bir orman hukukçusunun yazdıklarından özetleyelim. Örnek yerde Temmuz 1945 ten sonra 4785 sayılı kanun esas alınarak 1. Orman kadastro yapılmıştır. Tespitler buna göre aktarılacaktır.

Keşif: Tartışmalı taşınmazın hakim ve bilirkişi tarafından yerinde görülerek incelenmesini ifade eder (HUMK 363-366).

1. Keşif sırasında yapılacak araştırmada ilk tahditte 4785 sayılı yasanın gözetilip gözetilmediği irdelenir. Eğer 4785 sayılı yasa gözetilmemişse eski memleket haritası, hava fotoğrafları ve varsa amenajman planı dosyadan alınarak uzman bilirkişi (orman mühendisi) tarafından bu belgeler taşınmaz ise çevreye uygulanır ve taşınmazın ne şekilde nitelendirildiği, 4785 ve 5658 sayılı yasalar karşısındaki durumu saptanmalıdır.
2. Eğer ilk orman tahdidi 4785 ve 5685 sayılı yasalar gözetilerek yapılmışsa, sonradan 2 ve 2/B uygulaması olsa da olmasa da, kural olarak yerin orman olup olmadığı bu !. Orman tahdit ve kadastrouna ait kesinleşmiş harita uygulanarak belirlenecektir. Harita ile tutanaklar (tahdit zabıt defteri kayıtları) arasında fark görülürse tahdit zabıt defteri kayıtlarına itibar edilecektir.
3. Keşifte her türlü uygulamanın hakim huzurunda ve belgelerin (geçerli) yerinde uygulanması gereklidir.
4. Bilirkişiler 1. Orman kadastrouna ait o yerdeki semt sınır noktasını ve komşu semt sınır noktalarını, harita, zemin grad cinsinden açıları ve arzlardaki mesafeleri de göz önüne alarak belirlemeli ve Orman sınır hattını doğru olarak arazide tespit etmelidir.
5. Buna göre bilirkişi tarlanın durumunu açık olarak hakim gözetiminde ortaya koymalıdır.
6. Taşınmazın durumunu keşif günündeki olgu ve bulgulara göre değil öncesi itibarıyla araştırmalıdır.
7. Mahkeme gözlemine aykırı ve bilirkişilerin birbiriyle çelişen raporları ile sonuca ulaşamaz.
8. Bir yerin öncesinin (4785 sayılı yasa gözetilerek yapılan 1. orman tahdidine göre) orman sayılmaması ile öncesinin orman olupta orman niteliğini kaybetmiş olması farklı hukuki sonuçlar doğurur.
9. Harita mühendisi ile Orman mühendisinin bilirkişi krokileri arasında çelişki varsa giderilmelidir.
10. Orman tahdit haritasına göre farklılık gösteren bilirkişi raporu hükme dayanak yapılamaz. Orman tahdit hattı ile irtibatlı kroki düzenletirilmeli ve oluşacak sonuca göre hüküm verilmelidir.
11. Tespitlerde uygun ölçüm alet ve ekipman kullanılarak ve var ise tapunun çaplı krokisi araziye uygulanarak taşınmaz tapuya göre durumu incelenmelidir.
12. 4785 sayılı yasa gözetilerek yapılmış orman tahdidi yok ise eski memleket haritası, eski hava fotoğrafları ve varsa orman amenajman planlarına göre taşınmaz orman olup olmadığı irdelenerek bilirkişi raporu düzenlenmelidir.
13. Eksik inceleme ve ölçümle, ilk tahdit dikkate alınmadan düzenlenen krokiler ve bilirkişi raporları yargı hükmüne esas alınamaz.

Alınamaz ama bunlar teknik konulardır. Anlamam bilirkişi raporlarına göre hüküm vereceğim diyen Sayın hakimlerin, bu davaları sonucu önceden belli davalar olarak gördükleri, hakkı tesis edip köylünün hakkını iade ettiği takdirde Türkiye’ de Orman kalmayacağı endişesini yaşadıkları için köylü ön yargı ile mülkiyet hakkını kaybetmektedir. Bugüne değin kesinleşen 200 bin dolayındaki davadan hiçbirinin köylü tarafından kazanılmadığı sayın Orman Bakanımızın sözleridir. Süren 80.000 davadan da Orman köylüsünün umudu yoktur.

Artık geline nokta orman köylüsü yargıya olan güvenini yitirmiştir. Bir sınırlamaya itiraz davasında Orman mühendisi ve kadastro teknisyeni bilirkişinin, bilirkişilik görevini kötüye nasıl kullandığını suç duyurusunu ve bunun sonucunu aktarmayı gerekli görüyorum. Olay İzmir Kırıklar Köyünde geçer. İzmir 1. Kadastro mahkemesi Dosya E. No:2000/3, bilirkişi H.K. ve A.U. dur.

4.1.2. Yerel Mahkeme

Dava dosyası tamamlandığında içerdiği belgeler arasında 1948 yılında 4785 sayılı yasa gözetilerek yapılan ve değişmezliği hukuken kabul edilen 1. Orman tahdit ve kadastrouna ait tahdit zabıt defteri notları, tahdit haritası ve

23 no2 lu tutanak, bu tahdidi karşılayan hava fotoğrafı, eski gizli memleket haritası (İzmir L 18 b-4 gizli paftası) bulunmamaktadır.

Var olan sadece 1948 tahdit haritasının 1523-1530 tahdit hattıdır. Bu hat üzerinde tartışmalı 630 parselin yeri 1526-Ahmet Güleç olarak işaret edilmiş vaziyette ormana bu rasat noktasında sınır tarladır. Ancak davalı Orman idaresi Ahmet güleç ismini silmeden bu noktadan oldukça uzağa ve sınır hattının ormandan tarafına (x → tartışmalı parselin bulunduğu yer) yazar ve mahkemeye ibraz eder.

Hakim bir ağacın gölgesinde bekler tarlaya bile girmez. Bilirkişiler köy bilirkişisini de yanlarına alırlar. Elllerinde ne bir belge ne de bir ölçüm cihazı vardır. Şerit metre bile kullanmazlar. Dolaşım gelirler. Yukarıda yazılan keşfin yapılış koşullarının büyük çoğunluğu yapılmaz. Raporlarını yazarlar. Sınırlamaya itiraz davası açan kişi ormancı ve harita teknisyeni bilirkişilerin müşterek raporlarına itiraz eder. İtirazları ve suistimal olarak gördüğü hususlar aşağıdadır.

1. Bilirkişileri 1523-1530 orman sınır hattının gerisinde ve 1526 Ahmet Güleç semt sınır noktasının oldukça uzağında orman idaresinin (X tartışmalı parselin bulunduğu yer) ibaresindeki (x) i daksille kapatıp şekline çevirirler. Fotokopisini raporlarına eklerler. Yaptıkları tahrifatı da olduğu gibi dosyada ve belgede bırakırlar.
2. 2/B uygulamasında parselin yeri alt başlıklı kroki bilirkişilerce çizilmemiştir. Bu kroki 2000/3 E nolu dava dosyasında yoktur. Bilirkişi dava dosyasında olmayan bu belgeyi orman idaresindeki kadaastro komisyonundan almıştır. Oysa krokinin bilirkişilerce bizzat çizilmesi kendi tespitlerinin eseri olması gerekirdi. Kroki 1998 yılında yapılan 2/B işlemi orijinal krokisinin fotokopisidir (dava dosyasında yoktur).
3. Bilirkişilerin 1948 yılında yapılan 1. Orman tahdit ve kadaastro suna ait 1525-1527 orman sınır hattını haritaya ve kendi tespitine göre geçirmesi gerekirken dava dosyasında bulunmayan 1744 sayılı yasa uyarınca 1976 da yapılan ikinci orman kadaastro suna ait haritaya göre geçirmiştir. 1978 tarihli olan bu harita 1948deki durumu ifade edemez. Bu haritanın 1948 de yapılan 1. Orman tahdidine ait olmadığı üzerindeki 2072-2073-2074-2075 rakamlarının varlığından anlaşılmaktadır.

Orman idaresinin yönlendirilmesine itibar etmişler. Yanlış belgeyi dayanak almışlardır. Yeminlerine ihanet etmişlerdir.

4. Dava konusu tapulu tartışmalı parselin tapulama harita plan örneği kadaastro müdürlüğünce içi boş olarak gönderilir. Bilirkişiler Buca Kadaastro müdürlüğünce gönderilen orijinal krokiyi 1999daki 2/B işleminde yapılan ormana çekilen kısım, 2/B işlemine tabi kısım şeklinde üçe ayırıp yeşil ve kırmızıya boyamışlardır. Bunun fotokopisininin aynısını bilirkişi raporunun eki olarak mahkemeye verirken boyadıkları bu belgeyi tahrifatlı olarak dosyaya geri koymuşlardır. Hakimi yanlış yönlendirmişlerdir. Bu bir başka suistimaldir.
5. Bunlar itiraz dilekçesinde mülk sahibince ortaya konulunca Ek raporlarında itiraf etmek durumunda kalmışlardır. Açık bir şekilde **“biz daha iyi anlaşılın diye yaptık”** şeklinde yazabilmişlerdir.
6. Bilirkişiler 1948 yılında yapılan 1. Orman tahdidine ilişkin belgeleri varmış gibi rapor tanzim etmişler yalan söylemişler, mahkemeyi yanıltmışlardır. İtirazlar üzerine **“dosyadaki sarı zarf içinde vardır”** demişlerdir. Oysa dava dosyasında böyle bir sarı zarf da yoktur. Bu suistimalleri yapan bilirkişilerin raporuna kadaastro mahkemesi hakimi bilerek itibar etmiş, vatandaşın sınırlamaya itiraz talebi ret edilmiştir. Temyiz ve tashihi karar başvuruları da Yargıtay 20. Hukuk dairesinin F.A. başkanlığındaki heyeti tarafından ret edilmiştir. Hukuk, kadaastro mahkemesi hakimi ve yargıtay 20. HD hakimlerince katledilmiştir.

Bunun kanıtı Aralık 2004'te İzmirSulh Hukuk Mahkemesi Hakiminin odasında 3 hakim ve 2 öğretim üyesinin bulunduğu ortamda kadaastro mahkemesi hakimi MB'nin “Hoca siz Kırklar Köyünde haklıydınız. Ancak bizim öyle karar vermemiz gerekiyordu. Öyle karar verdik. Çünkü öyle karar vermezsek Türkiye’de orman kalmazsı” şeklindeki itirazıdır. Yüce Yargının hakimlerin çoğunun orman köylüsüne bakışı budur.

Ayrıca köylü vatandaş yukarıdaki suinyeti savcılığa bir dilekçe ile bildirip suç duyurusunda bulunur. Olay bir yıldan fazla hasır altı edilir. Müştekinin sorması üzerine soruşturmayı üstlenen Cumhuriyet Savcısı NTE müştekiyi çağırdığı sırada AK'nın yanında ona “herşey açık olarak görülüyor, fazla irdelemeye gerek yok” demiştir. Ancak bir süre sonra takipsizlik kararı müştekiye tebliğ edilmiştir.

Bunun üzerine müşteki İzmir Karşıyaka Ağır Ceza Mahkemesinde takipsizlik kararına itiraz eder. Ancak kesin delil olmadığı gerekçesi ile itirazı yine ret edilir. Soruyorum yukarıdaki açıklananlar belgeleri ile sunulduğu halde, bilirkişi kendi yazısı ile itiraf ettiği halde yargılanmaktan alıkonuluyor anlaşılmış değildir.

Bugün orman köylüsü adalete güvenmemektedir. Halkoyu yoklamalarında güven düzeyi %4lere düşmüşse bunda meslek sahiplerinin icraatlarının payı azımsanamaz.

4.1.3 Yargılamanın Yenilenmesi

Hukuk usulü muhakemeleri kanununun 445. maddesinde “katiyen verilen veya katiyet iktisap etmiş olan kararlar hakkında aşağıdaki sebeplere binaen iade-i muhakeme talep olunabilir” denilmektedir. Bu hususlardan

ORMAN KADASTRO İŞLEMLERİNİN HUKUKSAL BOYUTU NASIL UYGULANIYOR, NASIL OLMALIDIR?

1. Muhakeme esnasında esbabı mücbireye veya lehine hükmolunan tarafın fiiline binaen elde edilemeyen bir senet veya vesikanın hükmün itasından sonra ele geçirilmiş olması.
5. Ehilbrenin kasten hilafı hakikat ihbaratta bulunduğuun hükmen tahakkuk etmesi. Bu bendde yargılamanın iadesinin istenebilmesi için kesinleşmiş bir ceza mahkumiyet kararı ile belirlenmiş olması şartına bağlıdır. Delil yokluğundan başka bir sebeple ceza kovuşturmasına başlanamamış veya karar verilememiş ise ceza mahkemesi kararı aranmaz. Bu takdirde yargılamanın iadesi sebeplerinin varlığının yargılamanın iadesi davasında öncelikle ispat edilmesi gerekir. Ayrıca HUMK 445/10 bendi hükmü de bunların yanında orman tarım arazisi anlaşmazlıklarında iadei muhakeme nedeni olarak dikkate alınabilir.

Sınırlamaya itiraz davası dosyasında yapıpı kesinleşen ilk orman tahdit ve kadastro suna ait harita tutanaklar ve tutanak kayıt defteri verileri ile 23 nolu tutanak bulunmamaktadır. Sınırlamaya itiraz davasının kesinleşmesi süresince bu belgeler davacı ve mahkeme hakimince orman idaresinden istenmesine rağmen celbettirilememiştir. Bunun üzerine İzmir Valiliğine tam 6 kez dilekçe ile başvuran köy muhtarlığı en sonunda valiliğin orman işletme müdürlüğüne yazılı olarak emir vermesi üzerine 1948 yılında yapıpı kesinleşen ve sonraki orman kadastro ve 2. madde uygulamalarında tarım alanları orman anlaşmazlıklarında esas alınan bu belgelere sahip olabilmıştır. Bu kadastro işleminin tarihine en yakın tarihli memleket haritası ile hava fotoğrafı ise gizlilik gerekçesine dayanılarak verilmemiştir. HUMK nun belirlediği süre içinde yukarıdaki hallerin oluşması durumunda ilk davanın görülüp hükmün kesinleştiği mahkemede yargılamanın yenilenmesi mahkemeden istenebilir.

Tapulu tarlası, 1948 yılında orman sınırları dışında olduğu halde çok sonra idari işlemle elinden alınan vatandaş söz konusu belgeleri ve yazışmaları ortaya koyarak kadastro mahkemesinde iadei muhakeme isteminde bulunur. Talebi kabul edilir. Ancak mahkemenin sayın hakimi vatandaşın iddialarını görmezden gelir. Türk milleti adına hakka rağmen karar verilir. Hakim AG “Davacı tarafca iade-i muhakeme talebine dayanarak yapılan hususların yargılama sırasında ileri sürülerek değerlendirilecek konulardır. Ayrıca 2/B işlemine karşı gerçek kişiler tarafından açılan davanın dinlenmesi olanağı yoktur.” Diyerek yargılamanın iadesi davasını ret eder.

Burada sayın hakimin göz ardı ettiği bir başka gerçek dava sahibinin ne sınırlamaya itiraz davasında ne de yargılamanın iadesinde 2/B işlemine itiraz davası açmadığıdır. Hakim davacının talep etmediği konuda hüküm vermek gafletine düşmüştür.

Karar üzerine davacı HA murafatlı (duruşmalı) temyiz yoluna başvurur. Dosya 20. HD’ne gider. Temyiz dilekçesinde davacı Ek olarak 3402 sayılı kadastro kanununun 21. maddesine dayanarak verilmiş. Yargıtay HGK kararına da dayanarak iddiasını sürdürür. Şöyle der;

“3402 sayılı kadastro kanununun 22. maddesinin 1. fıkrasında evvelce tespit, tescil veya sınırlandırma suretiyle kadastro ve tapulaması yapılmış olan yerlerin yeniden kadastro yapılması denilmiş, son fıkrada ise tahdidi yapılarak kesinleşmiş ve tescil edilmiş ormanlara ait kayıt ve belgeler tapu kütüğüne olduğu gibi aktarılır” hükmüne yar verilmiştir.

Yargıtay HGK nun 11.11.1992 E 580 K 656 sayılı kararında **“6831 sayılı orman kanununun 7, 8, 10 ve 11 maddelerinde de orman sınırlaması ve orman sınırları dışına çıkarma işlemleri tanımlanmış, her ikisinin de orman kadastro olduğu belirlenip, bu işlemlere karşı açılacak davaların kadastro mahkemesi olan yerlerde kadastro mahkemesinde kadastro mahkemesi olmayan yerlerde kadastro işlemine bakmakla yükümlü olan mahkemede görüleceği vurgulanmıştır.**

Demek ki orman kadastro da bir kadastro işidir. Şu halde 3402 sayılı yasanın 22 maddesinin orman kadastro suna da uygulanması gerekir. Bu noktadan hareketle ikinci kez yapılan orman kadastro sunun varlığı saptanırsa ikinci kadastro bütün sonuçlarıyla hükümsüz sayılır.

Davacı yukarıdaki yüce yargı iştihat kararı yargılamanın yenilenmesi talebimizde ne denli haklı olduğunu 1948 belgelerinin kararda esas belge olacağının kanıtıdır der ve yerel mahkeme kararının bozulmasına ve mülkiyet hakkına yapılan hukuka aykırı tecavüzün menini talep ederek temyiz yoluna başvurur.

Yargıtay 20 HD temyiz dilekçesinin kabulüne ancak duruşma isteminin 80000 metre kare tapulu tarlanın toplam değeri en az 16 milyar en çok 32 milyar TL düzeyinde olduğu halde 200 milyon TL den düşük değer takdir etmiş ve duruşma talebini geri çevirerek dosyayı incelemiştir.

“Vatandaş 1744 sayılı yasa gözetilerek 1976da 3302 sayılı yasa gözetilerek 1998de yapılan kadastro ve 2. madde 2/B madde işlemlerinin 4785 sayılı yasa gözetilerek 3116 sayılı orman kanununa göre 2. kadastro sayılacağını iddia ederek yok hükmünde işlem olduğunu YHGK kararına dayanarak iddia etmesine karşın 8 dönümlük İzmir İline 16 km uzaklıktaki tarlayı bir mutfak aspiratörü değerinin altında gören 20. HDnin sayın başkan ve hakimleri, davacı vekili ile yüzleşmekten kaçınmışlar, gerçeği çarpıtarak arazi kadastro suna göre, orman kadastro sunun farklı yasalara

göre yapıldığı gerekçesi ile 1976 ve 1998 de yapılan 2. ve 3. orman kadastrolarının 1948de yapılıp kesinleşen orman tahdidine göre 2. kadastro olamayacağı hükmünü vermişlerdir.

Bu şekilde hüküm verme karşısında vatandaşın adalete olan güveninin örselenmesini kimse engelleyemez. Vatandaş orman köylüsü-orman anlaşmazlıklarında adalete güvenmiyorum demesi durumunda kimse onu kınama hakkına sahip olamaz.

Bu durum karşısında haklı olarak vatandaş Yargıtay 20. HD nezdinde tashih-i karar talebinde bulunur. Ayrıca Yargıtay 20 HD hakimleri hakkında reddi hakim başvurusu yapar. Ancak Yargıtay 20 HD 2004/1457 sayılı kararı ile reddi hakim talebini 20 HD de bir dosya mevcut olmadığını beyan ederek ve dosyanın yerel mahkemeye gönderildiğini belirterek geri çevirmiştir. Reddi hakim dilekçesinin de ekleri ile birlikte muhatabına iade etmiştir. Oysa ilgili dosyanın 4.3.2004 günü 20. HD ne gönderilmiş olduğu yerel mahkemeden öğrenilmiştir. Bu durum karşısında 9.3.2004 günü reddi hakim istemini yineleyen bir dilekçeyi önceki iade edilen talebinin önüne eklenerek Yargıtay 20. HD ne göndermiştir.

20. HD hakimleri 2004/2889 Esas ve 2811 karar sayılı kararlarında aynen şöyle denmektedir.

Birinci orman kadastrounun 4785 sayılı yasa gözetilerek 1948 tarihinde yapıldığı gerçeğini çarpıtarak kural olarak kesinleşmiş tahdidin varlığı halinde bir yerin orman sayılan yerlerden olup olmadığının tespiti kesinleşmiş tahdit haritasının uygulanması ise çözümlenecektir. Arazi kadastro 3402 sayılı yasaya göre orman kadastro 6831 sayılı yasaya göre yapılır. Her iki yasa özel nitelikli olduğundan birbirine ikinci kadastro sayılmazlar hükmünü Yargıtay hukuk genel kurulunun önce açıklanan 11.11.1992 günlü kararının herkes için bağlayıcı olacağı gerçeğine karşın verebilmişlerdir. Ardından 1744 sayılı yasa uyarınca yapılan 2. madde uygulamasının 1948 tahdidine karşı 2. kadastro olacağı gerçeğini görmezden gelmişlerdir. 1744 sayılı yasa ile değişik orman kanununun 2. maddesi öncesi orman olmayan kadim tarım arazilerine uygulanamaz. Yasa 1961 den önce orman niteliğini kaybeden tarım arazisi olarak kullanılmasında yarar görülen yerlere uygulanır. Bu nedenle de kadim tarım arazilerine uygulanması hukuken olanaksızdır. Ancak orman köylüsü-orman anlaşmazlıklarında soyut çevrecilik anlayışı orman köylüsünün gerçekleri karşısında ve kadim tarım arazileri karşısında daha öne çıkarılarak kendini ifadeden aciz orman köylüsüne bedel biçilmektedir. Bu insanlar evlatlarını “En Büyük Asker Türk Asker” diyerek şenliklerle davul zurna ile askere göndermektedirler.

Ancak köylü 1993 yılında köy hudutları dahilinde Nif Dağının zirvesinde çıkan ve 700 hektar ormanı kül eden yangında tepki göstererek söndürmeye katılmak istememiş, muhtarın kişisel ağırlığı ve çabaları ile ikna edilerek yine de orman idaresi ekiplerinden önce yangın söndürme çalışmasını başlatmışlardır. Artık bugün orman kanununun değişik 9. maddesi ile hakkın iadesi yolu açılmış bulunmaktadır.

Amacım Yüce Yargının sayın hakimlerini incitmek değildir. Amacım orman köylüsünün gerçeğin farkında olduğunu ve örgütlendiğini ifade etmek ve sayın hakimleri hakkın yanında olmak, hakkı tesis etmek ve hakkı iade etmek şeklinde özetleyebileceğim varoluş nedenlerinin gerçeğini yerine getirmeye davet etmektir.

Orman kadastro işlemlerinin hukuk karşısındaki durumu yukarıda açıklanan biridir, konu nasıl olmalıdır boyutunda düşünülüyor. Kadastro işlemlerinin teknik ağırlıklı olması kadastro anlaşmazlıklarında başvuru makamı olan kadastro mahkemelerinin yapısının değişmesi gerektiğini, kadastro mahkemelerine bakan Yüce Yargıtay Dairelerinde de bu hususun dikkate alınması gerektiğine inanıyoruz.

4.1.4 Öyle İse Nasıl Olmalıdır?

Kadastro mahkemeleri ihtisas mahkemesi olarak nitelenebilecek yargı mercilerindedir. Bu nedenle bir hukukçu hakim başkanlığında harita kadastro mühendisi, bir orman mühendisi ve bir ziraat mühendisi olmak üzere 4 kişiden oluşmuş hakim heyeti ile kurulmalıdır. Böylece geçmişte orman kadastrolarında çalışmış orman mühendisi muteber bilirkişilerin raporları ve tespitlerindeki yanlışların görülmesi, keşifte anlaşılması sağlanarak hakkın tesisi ve iadesi hükmü sağlıklı olarak verilebilecektir. Bilirkişilerin yanlış yönlendirmesinin teknik açıdan önüne geçilebilecektir.

Bugün 200.000 civarında kesinleşmiş tarım arazisi-orman anlaşmazlığında tarım arazisi lehine hüküm yok denecek kadar az ise, burada bir yanlışlık var demektir. Bu yanlışlık doğru bulunarak düzeltilmelidir. Kendini ifadeden aciz ve yeterince eğitimi olmayan orman köylüsünün mülkiyet hakkının ve mülkünün hileli işlemlerle elinden alınmasının gücünün hortumladığı milyar dolarların ona fatura edilmesinin önüne geçilimelidir.

Siyasi irade çıkardığı 4999 sayılı yasa ile değişik orman kanununun 9. maddesi ile bu yolu açmıştır. Ancak bürokrasi yasada olmayan talimat adını verdiği bir takım çarpıtmalarla bunu da amacından saptırmaya çalışmaktadır. İzmir Orman Köylüleri Platformu olarak izliyoruz. Gelişmeleri göreceğiz.